

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2023/1306,**annettu 26 päivänä kesäkuuta 2023,****joukkotuhooaseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä koskevan hankkeen tukemisesta kehittyvässä alueellisessa turvallisuusympäristössä**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Vuoden 2016 Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia sekä vuoden 2003 joukkotuhooaseiden leviämisen vastainen Euroopan unionin strategia perustuvat vakaumukseen siitä, että monenvälinen lähestymistapa turvallisuuteen, myös aseidenriisuntaan ja aseiden leviämisen estämiseen, on paras tapa pitää yllä kansainvälistä järjestystä.
- (2) Unionin politiikkana onkin näin ollen pitää voimassa, toteuttaa ja vahvistaa aseidenriisuntaa ja aseiden leviämisen estämistä koskevien nykyisten yleissopimusten, sopimusten ja normien täytäntöönpanoa ja yleismaailmalliseksi saattamista sekä tehdä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa ja auttaa niitä täyttämään monenvälisistä sopimuksista ja järjestelmistä johtuvat velvoitteensa.
- (3) Pariisin huippukokouksessa, joka pidettiin 13 päivänä heinäkuuta 2008 ja jossa perustettiin Välimeren unioni, annetussa yhteisessä julkilausumassa vahvistettiin yhteinen pyrkimys saavuttaa rauha ja alueellinen turvallisuus, kuten 27 ja 28 päivänä marraskuuta 1995 pidetyssä Euro-Välimeri-konferenssissa annetussa Barcelonan julistuksessa todetaan, muun muassa noudattamalla joukkotuhooaseita koskevia kansainvälisiä sopimuksia ja yleissopimuksia sekä alueellisia järjestelyjä, kuten ydinasettomia vyöhykkeitä.
- (4) Ydinsulkusopimuksen vuoden 2010 tarkistuskonferenssi korosti vuonna 1995 antamansa Lähi-itää koskevan päätöslauselman, jäljempänä 'vuoden 1995 päätöslauselma', täydelliseen täytäntöönpanoon johtavan prosessin merkitystä. Kyseisen tavoitteen toteuttamiseksi ydinsulkusopimuksen vuoden 2010 tarkistuskonferenssi vahvisti käytännön toimia, muun muassa kaikkien vuoden 1995 päätöslauselman täytäntöönpanon tukemiseksi tarkoitettujen tarjousten tarkastelun, mukaan lukien unionin tarjous isännöidä kesäkuussa 2008 järjestetyn seminaarin seurantaseminaaria.
- (5) Ydinsulkusopimuksen vuoden 2010 tarkistuskonferenssi tunnusti lisäksi kansalaisyhteiskunnan merkittävän osuuden vuoden 1995 päätöslauselman täytäntöönpanossa ja rohkaisi kaikkiin tätä koskeviin toimiin.
- (6) Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri lupasi 24 päivänä toukokuuta 2018 esittämässään aseidenriisuntaohjelmassa "*Securing our Common Future*" ("Yhteisen tulevaisuutemme turvaaminen") tehdä yhteistyötä YK:n jäsenvaltioiden kanssa ydinaseista vapaiden vyöhykkeiden vahvistamiseksi ja vakiinnuttamiseksi, muun muassa tukemalla uusien tällaisten vyöhykkeiden perustamista myös Lähi-itään.
- (7) Unioni on jatkuvasti ilmaissut olevansa valmis avustamaan joukkotuhooaseista vapaan vyöhykkeen perustamiseen Lähi-itään johtavassa prosessissa tukemalla luottamusta lisääviä prosesseja, erityisesti unionin seminaarien ja työpajojen avulla, kuten vuosina 2008, 2011 ja 2012 pidetyt seminaarit ja työpajat, sekä unionin tukeman YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen, jäljempänä 'UNIDIR', vuosien 2019–2023 hankkeen avulla, joka koskee tällaisen vyöhykkeen perustamiseen johtavia luottamusta lisääviä toimia neuvoston päätöksen (YUTP) 2019/938⁽¹⁾ nojalla.

(¹) Neuvoston päätös (YUTP) 2019/938, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2019, ydinaseista ja kaikista muista joukkotuhooaseista vapaan vyöhykkeen perustamiseen Lähi-idässä johtavien luottamusta lisäävien toimien tukemisesta (EUVL L 149, 7.6.2019, s. 63).

- (8) Unioni haluaa edelleen tukea prosessia, joka johtaa joukkotuhuoseista vapaan vyöhykkeen perustamiseen Lähi-idässä, jatkamalla UNIDIRin tätä koskevan työn tukemista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Edistääkseen unionin sitoutumista joukkotuhuoseista vapaan vyöhykkeen perustamiseen Lähi-itään unioni tukee UNIDIRin hanketta, jolla on seuraavat yleiset tavoitteet:
 - autetaan hillitsemään joukkotuhuoseiden leviämisen alueellisia suuntauksia;
 - kannustetaan alueellisen tason turvallisuusjärjestelyjä ja asevalvontaa, asesulkua ja aseriisunutta koskevia normeja ja prosesseja;
 - kehitetään syvällisempää ymmärtämystä Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaan vyöhykkeen ja nykyisen alueellisen ja kansainvälisen kehityksen välisestä suhteesta; sekä
 - edistetään tehokasta, todennettavaa, osallistavaa ja kestävästä joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä.
2. Hankkeen yksityiskohtainen kuvaus esitetään liitteessä olevassa hankeasiakirjassa.

2 artikla

1. Korkea edustaja vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. Edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankkeen teknisestä täytäntöönpanosta vastaa UNIDIR, joka suorittaa tämän tehtävän korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNIDIRin kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi on 2 099 969 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetusta määrästä rahoitettuja menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitetulla määrällä rahoitettavien menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee rahoitusosuussopimuksen UNIDIRin kanssa. Kyseisessä sopimuksessa on määrättävä, että UNIDIRin on varmistettava unionin rahoitusosuudelle sen määrää vastaava näkyvyys.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitusosuussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle mahdollisista vaikeuksista kyseisessä prosessissa ja kyseisen sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja tiedottaa neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNIDIRin vuosittain laatimien kirjallisten raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston hankkeen lopussa suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio toimittaa tietoja 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankkeen toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.
2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitusosuussopimuksen tekemisestä. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos rahoitussopimusta ei ole tehty siihen mennessä.

Tehty Luxemburgissa 26 päivänä kesäkuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. BORRELL FONTELLES

LIITE

Hanke Lähi-idän joukkotuhoseista vapaan vyöhykkeen (ME WMDFZ) tukemiseksi muuttuvassa alueellisessa turvallisuusympäristössä

Lähi-idässä tapahtuu muutoksia, ja siellä esiintyy enenevässä määrin epävakautta, turvattomuutta ja tavanomaisten aseiden hankintaa ja käyttöä sekä huolta muiden kuin tavanomaisten aseiden käytöstä ja leviämisestä jatkossa. Edellä kuvatun ja muiden maailmanlaajuisien tapahtumien seurauksena alueellisessa turvallisuusympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia, joilla voi olla pysyviä vaikutuksia alueelliseen ja kansainväliseen joukkotuhoseiden leviämiseen. YK:n aseidenriisun tutkimuslaitoksen (UNIDIR) ehdottamalla hankkeella pyritään edistämään joukkotuhoseiden leviämisen estämistä, asevalvontaa ja aseidenriisun koskevia normeja ja tavoitteita Lähi-idässä tukemalla aloitetta, jonka tavoitteena on joukkotuhoseista vapaa vyöhyke Lähi-idässä, sekä alueellisia turvallisuuteen liittyviä prosesseja politiikan kannalta merkityksellisen tutkimuksen, valmiuksien kehittämisen ja vuoropuhelun avulla.

Tausta ja perusteet

Maailmanlaajuisesti asesulkujärjestelmät ovat kriisissä. Kahden viime vuosikymmenen aikana nämä välineet ovat heikentyneet, koska geopoliittiset edut on asetettu asesulku-, asevalvonta- ja aseidenriisuntatoimenpiteiden edelle. Ydinsulkusopimuksen tarkistuskonferenssin päätöksiäkirjan hyväksymättä jättäminen toista kertaa peräkkäin on vain yksi esimerkki, mutta selkeä osoitus tällä hetkellä käynnissä olevasta kriisistä. Tätä laajaa geostrategista taustaa vasten myös Lähi-idän turvallisuusympäristö on muuttumassa merkittävästi. Maiden sisäiset yhteiskunnalliset levottomuudet tai sisällissota ovat johtaneet jatkuvaan epävakautteen, jonka vuoksi väestöä on joutunut siirtymään asuinseuduiltaan, mikä puolestaan on heikentänyt naapurialueiden turvallisuutta ja vakautta. Jatkuva epävakaus on vaikuttanut myös alueen hallitusten valmiuksiin käsitellä ulkopoliittisia kysymyksiä, muun muassa osallistumiseen monenvälisiin ja alueellisiin aloitteisiin joukkotuhoseiden leviämisen torjumiseksi. Alueen sisällä liittoutumat ovat muuttuneet ja muuttaneet pitkäaikaisesta alueellista vallan tasapainoa ja epätasapainoa. Alueen ulkopuolisten toimijoiden toteuttamat toimet, kuten sotilaallinen läsnäolo, toiminta ja tuki sekä sotilaalliset vetäytymiset, ovat myös heikentäneet alueen turvallisuusympäristöä.

Maiden sisäisen ja alueellisen epävakauden yhdistelmä on johtanut kahteen rinnakkaiseen prosessiin, joilla voi olla pysyviä vaikutuksia joukkotuhoseiden alueelliseen ja kansainväliseen leviämiseen. Toisaalta tavanomaisten ja mahdollisesti muiden kuin tavanomaisten aseiden hankinta ja käyttö sekä ydinaseilta suojautumiseen liittyvien valmiuksien käyttöönotto (tai niiden käyttöönoton uhka) on lisääntynyt alueella, jolla on jo olemassa joukkotuhosevalmiudet. Toisaalta alueen valtiot ovat osoittaneet lisääntyneen valmiutensa puuttua alueellisiin turvallisuusongelmiinsa alueellisten ja osa-alueellisten neuvottelujen avulla, mistä ovat esimerkkinä Abrahamin sopimukset, Jemenin aselepo, Israelin ja Libanonin välinen merirajan määrittämisestä koskeva sopimus, Iranin ja Saudi-Arabian sekä Iranin ja Yhdistyneiden arabiemiirikuntien vuoropuhelut sekä käynnissä olevat pyrkimykset neuvotella Lähi-idän joukkotuhoseista vapaa vyöhyke YK:ssa. Vaikka nämä kaksi suuntausta voivat vaikuttaa ristiriitaisilta siltä osin kuin on kyse niiden vaikutuksista joukkotuhoseiden leviämiseen, ne voivat hyvin esiintyä ja todennäköisesti esiintyvätkin jatkossa rinnakkain.

Hankkeen tavoitteet

Ehdotetulla hankkeella on neljä yleistä tavoitetta:

- autetaan hillitsemään joukkotuhoseiden alueellista leviämistä
- edistetään alueellisia turvallisuusjärjestelyjä ja asevalvontaa, asesulkua ja aseidenriisun koskevia normeja ja prosesseja
- kehitetään syvällisempää ymmärtämystä Lähi-idän joukkotuhoseista vapaan vyöhykkeen ja nykyisen alueellisen ja kansainvälisen kehityksen välisestä suhteesta ja
- edistetään tehokasta, todennettavissa olevaa, osallistavaa ja kestävästä joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä.

Hankkeen lähestymistapa

Hankkeessa sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa käsitellään kaikkia tutkimuksen osa-alueita, kerätään ideoita, laaditaan uusia ehdotuksia, kehitetään valmiuksia ja käydään vuoropuhelua sekä pyritään tavoittamaan ja osallistamaan erilaisia osallistujia ja yleisöjä. Ehdotettu hanke pyrkii näihin tavoitteisiin toteuttamalla seuraavat kolme toimintalinjaa (tulokset) ja niihin liittyvät tuotokset:

- Toimintalinja 1: Syvennetään joukkotuhuoseiden alueelliseen leviämiseen liittyvien syiden, vaikuttimien ja riskien ymmärtämistä ja huomioon ottamista, jotta voidaan löytää ratkaisuja alueellisen turvallisuuden parantamiseksi ja edistää alueellisia ratkaisuja joukkotuhuoseiden leviämiseen Lähi-idässä. Toimintalinjan 1 tavoitteena on lisätä tietoisuutta ja ymmärrystä joukkotuhuoseiden leviämiseen Lähi-idän alueella vaikuttavista tekijöistä. Tavoitteena on tunnistaa joukkotuhuoseiden leviämisen perimmäiset syyt, mukaan lukien strategiset, poliittiset tai muut vaikuttimet, sekä niihin liittyvät riskit ja seuraukset. Tämän toimintalinjan perimmäisenä yleisenä tavoitteena on löytää käytännön ratkaisuja alueellisen turvallisuuden parantamiseksi ja joukkotuhuoseiden leviämisen estämiseksi Lähi-idässä. Tähän sisältyy käynnissä olevien ja uusien alueellisten turvallisuusprosessien edistäminen sekä Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä koskeva aloite, jonka tavoitteena on kieltää joukkotuhuoseiden hallussapito, tuotanto ja käyttö alueella ja edistää aseidenriisunta- ja asesulkutoimia. Toimintalinjalla 1 pyritään tukemaan turvallisemman ja vakaamman Lähi-idän kehittämistä syventämällä haasteiden ymmärtämistä ja tutkimalla mahdollisia ratkaisuja.
- Toimintalinja 2: Kehitetään alueellisia valmiuksia parantaa ymmärtämystä ongelmista ja kykyä löytää ratkaisuja, jotka liittyvät Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaasta vyöhykkeestä käytäviin neuvotteluihin ja sen täytäntöönpanoon. Tämän toimintalinjan 2 tavoitteena on lisätä Lähi-idän maiden valmiuksia osallistua tehokkaasti neuvotteluihin, jotka koskevat alueellisia turvallisuusprosesseja yleensä ja erityisesti Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä, sekä näiden täytäntöönpanoon. Tässä yhteydessä parannetaan alueellisten toimijoiden kykyä ymmärtää joukkotuhuoseiden leviämisiongelman monimutkaisuutta sekä kehitetään toimijoiden valmiuksia löytää ja toteuttaa käytännön ratkaisuja. Tämän toimintalinjan toimiin kuuluu koulutus- ja valmiuksien kehittämisohjelmien tarjoaminen valtion virkamiehille, asiantuntijoille ja muille asiaankuuluville sidosryhmille sekä kohdeväestön laajentamisen tukeminen alueella. Yleisenä tavoitteena on tiedostavampi ja aktiivisempi alueellinen yhteisö, jolla on paremmat valmiudet vastata joukkotuhuoseiden leviämisen haasteisiin ja edistää alueellista turvallisuutta. Tämän toimintalinjan tavoitteena on tukea tehokkaita neuvotteluja, jotka koskevat meneillään olevaa ja uutta alueellista turvallisuusprosessia, Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaa vyöhyke mukaan luettuna, sekä näiden täytäntöönpanoa kehittämällä alueellisia valmiuksia ja helpottamalla ongelmien ymmärtämistä ja edistää samalla muita alueellisia turvallisuusjärjestelyjä ja asevalvonta-, asesulku- ja aseidenriisuntaprosesseja.
- Toimintalinja 3: Tuetaan tehokasta, todennettavissa olevaa, osallistavaa ja kestävästä joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä. Sen varmistamiseksi, että Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaa vyöhyke on kattava, tehokas ja todennettavissa oleva, toimintalinjassa 3 keskitytään myös tukemaan teknisiä ja oikeudellisia näkökohtia, jotka liittyvät alueesta käytäviin neuvotteluihin ja sen täytäntöönpanoon. Viime kädessä tämän toimintalinjan tavoitteena on edistää sellaista Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä, joka on mahdollinen ja kestävä, eli joka voidaan toteuttaa, joka kestää ajan kulun ja joka on jatkossa keskeinen väline alueellisen turvallisuuden parantamisessa ja joukkotuhuoseiden leviämisen ehkäisemisessä Lähi-idässä.

Hanketoiminta ja odotetut tuotokset

Hankkeessa toteutetaan toimia, järjestetään tapahtumia ja julkaistaan raportteja neljän uudistustoimen edistämiseksi kaikissa kolmessa toimintalinjassa.

Toimintalinja 1: Syvennetään joukkotuhuoseiden alueelliseen leviämiseen liittyvien syiden, vaikuttimien ja riskien ymmärtämistä ja huomioon ottamista, jotta voidaan löytää ratkaisuja alueellisen turvallisuuden parantamiseksi ja edistää Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaata vyöhykettä yhtenä ratkaisuna joukkotuhuoseiden leviämiseen Lähi-idässä. Tämän toimintalinjan puitteissa hankkeessa

- kutsutaan koolle vähintään kaksi pyöreän pöydän kokousta, joissa keskustellaan ajankohtaisista alueellisista ja kansainvälisistä tapahtumista ja niiden vaikutuksesta alueellisiin uhkakäsityksiin. Tähän kuuluu asiantuntijoiden, hallituksen virkamiesten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien saattaminen yhteen vaihtamaan näkemyksiä ja näkökulmia alueellisista turvallisuushaasteista ja keskustelemaan keinoista alueellisen yhteistyön ja vakauden lisäämiseksi
- tehdään tutkimusta alueellisten uhkakäsitysten kartoittamiseksi, tarkistetaan välineistöä asevalvonnan, asesulun ja aseidenriisunnan sekä alueellisen turvallisuuden saavuttamiseksi ja määritetään, miten alueellisilla turvallisuusprosesseilla ja Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaalla vyöhykkeellä voidaan vastata näihin haasteisiin. Tähän tutkimukseen sisältyy kattava analyysi tekijöistä, jotka edistävät joukkotuhuoseiden leviämistä alueella, sekä nykyisten alueellisten turvallisuusprosessien ja -mekanismien vahvuuksien ja heikkouksien tarkastelu
- julkaistaan asiakirja, jossa esitetään yhteenveto tutkimuksen tuloksista ja määritetään tapoja lieventää joukkotuhuoseiden alueelliseen leviämiseen liittyviä syitä, vaikuttimia ja riskejä. Tämä asiakirja tarjoaa poliittisen perustan alueellisten turvallisuusprosessien tehostamiselle ja Lähi-idän joukkotuhuoseista vapaalle vyöhykkeelle keskeisenä välineenä joukkotuhuoseiden leviämisen estämiseksi Lähi-idässä.

Kutsumalla koolle pyöreän pöydän keskusteluja, tekemällä tutkimuksia ja julkaisemalla asiakirjan pyritään lisäämään ymmärtämystä alueellisista uhkakäsityksistä ja löytämään käytännön ratkaisuja alueellisen turvallisuuden parantamiseksi ja joukkotuhuoseiden leviämisen estämiseksi Lähi-idässä.

Toimintalinja 2: Kehitetään alueellisia valmiuksia parantaa ymmärrystä ongelmista ja kykyä löytää ratkaisuja, jotka liittyvät Lähi-idän joukkotuhoseista vapaasta vyöhykkeestä käytäviin neuvotteluihin ja sen täytäntöönpanoon. Tämän toimintalinjan puitteissa hankkeella

- luodaan sellaisten henkilöiden ja instituutioiden verkostoja, jotka työskentelevät alueellisen turvallisuuden parissa ja edistävät sitä, muun muassa Lähi-idän joukkotuhoseista vapaan vyöhykkeen osalta, jotta voidaan lisätä ymmärrystä kysymyksistä, informoida kansallisia politiikkoja ja osallistua käynnissä oleviin ja tuleviin keskusteluihin. Tähän kuuluu kumppanuuksien luominen olemassa olevien organisaatioiden ja aloitteiden kanssa sekä sellaisten uusien verkostojen ja liittoutumien tukeminen, joiden tavoitteena on edistää joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä. Tavoitteena on ottaa käyttöön, vahvistaa ja yhdistää toimia, joilla edistetään joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä ja maksimoidaan sen vaikutus alueelliseen turvallisuuteen
- järjestetään alueen virkamiehille ja asiantuntijoille vähintään kaksi työpajaa valmiuksien kehittämiseksi, jotta voidaan parantaa ymmärrystä alueelliseen turvallisuuteen ja joukkotuhoseiden leviämiseen liittyvistä ongelmista ja pyrkimyksistä puuttua niihin, mukaan lukien Lähi-idän joukkotuhoseista vapaasta vyöhykkeestä käytävät neuvottelut ja sen täytäntöönpano. Näissä työpajoissa osallistujille tarjotaan koulutusmahdollisuuksia, jotta he voivat syventää tietoaan ja taitojaan ja kehittää käytännön neuvottelu- ja täytäntöönpanoratkaisuja.
- ylläpidetään ja parannetaan Lähi-idän joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä koskevia verkkotyökaluja UNIDIRin verkkosivustolla. Tähän kuuluu olemassa olevien resurssien ja materiaalien päivittäminen sekä uusien verkkotyökalujen ja -resurssien kehittäminen, jotta voidaan tukea joukkotuhoseista vapaan vyöhykkeen edistämistä ja täytäntöönpanoa Lähi-idässä.
- käännetään vähintään kolme julkaisua alueen kielille. Tämä auttaa kehittämään paikallisten kielten terminologiaa ja sitä kautta nykyisten ja tulevien alueellisten asiantuntijoiden ymmärrystä, parantaa Lähi-idän joukkotuhoseista vapaaseen vyöhykkeeseen liittyvän tiedon ja resurssien saatavuutta alueen yleisön keskuudessa ja edistää sen näkyvyyttä ja ymmärtämistä alueella.

Luomalla verkostoja, järjestämällä valmiuksien kehittämiseen tähtäviä työpajoja, ylläpitämällä ja parantamalla verkkotyökaluja ja kääntämällä julkaisuja pyritään edistämään alueellisia turvallisuustoimia ja joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä ja parantamaan alueellisia valmiuksia osallistua tehokkaasti niitä koskeviin neuvotteluihin ja niiden täytäntöönpanoon.

Toimintalinja 3: Edistetään tehokasta, todennettavissa, osallistavaa ja kestävää joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä Lähi-idässä.

- Julkaistaan vähintään kolme toimintapoliittista asiakirjaa, joissa käsitellään kysymyksiä, jotka ovat haasteellisia Lähi-idän joukkotuhoseista vapaasta vyöhykkeestä käytävissä neuvotteluissa ja sen täytäntöönpanossa. Näissä asiakirjoissa käsitellään useita alueelliseen turvallisuuteen, aseidenriisuntaan ja aseiden leviämisen estämiseen liittyviä kysymyksiä ja esitetään vaikutuksia ja vaihtoehtoja näihin haasteisiin vastaamiseksi. Ne tarjoavat kattavan ja tietoon perustuvan analyysin Lähi-idän joukkotuhoseista vapaan vyöhykkeen keskeisistä haasteista ja edistävät siitä käytäviä menestyksekkäitä neuvotteluja ja sen täytäntöönpanoa.
- Kutsutaan koolle vähintään kaksi julkista tapahtumaa, joissa keskustellaan Lähi-idän joukkotuhoseista vapaasta vyöhykkeestä käytäviin neuvotteluihin ja sen täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä. Näihin tilaisuuksiin osallistuu asiantuntijoita, hallitusten virkamiehiä ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä keskustelemaan ja vaihtamaan näkemyksiä Lähi-idän joukkotuhoseista vapaaseen vyöhykkeeseen liittyvistä haasteista ja mahdollisuuksista.
- Järjestetään tiedotustilaisuuksia ja tuetaan Lähi-idän joukkotuhoseista vapaata vyöhykettä koskevia toimia, jotka liittyvät sen täytäntöönpanoon ja muihin alueellisiin turvallisuusprosesseihin. Tähän kuuluu tuen ja neuvonnan tarjoaminen asiaankuuluville sidosryhmille.

Julkaisemalla toimintapoliittisia asiakirjoja, kutsumalla koolle julkisia tapahtumia sekä antamalla katsauksia ja tukea pyritään edistämään Lähi-idän joukkotuhoseista vapaasta vyöhykkeestä käytäviä neuvotteluja ja sen täytäntöönpanoa sekä vastaamaan keskeisiin haasteisiin, joita voi syntyä näiden prosessien aikana.

Kohdeyleisö

Ehdotetulla hankkeella edistetään asevalvonta-, aseidenriisunta- ja asesulkutoimia sekä alueellisesti että kansainvälisesti. Kohdeyleisöön kuuluu kolme päällekkäistä ryhmää:

- alueen poliittiset päättäjät ja diplomaatit, jotka työskentelevät asevalvonnan, aseidenriisunnan ja asesulun sekä alueellisten turvallisuuskysymysten parissa. Tähän kuuluvat myös alueelliset virkamiehet ja asiantuntijat sekä ne, jotka työskentelevät alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla, kuten ydinsulkusopimuksen, kemiallisten aseiden kieltosopimuksen tai biologisten aseiden kieltosopimuksen tarkistuskonferensseissa ja Lähi-idän joukkotuhoseiden leviämisen estämistä käsittelevässä konferenssissa. Erityisenä painopisteenä on tavoittaa vähemmän edustettuina olevat ryhmät, kuten alueen nuoret poliittiset päättäjät, asiantuntijat, naiset sekä tutkijat, jotka jäävät usein keskustelujen ulkopuolelle

- kansainväliset turvallisuuspoliittiset päättäjät, diplomaatit ja tutkijat, erityisesti ne, jotka keskittyvät asevalvontaan, aseidenriisuntaan sekä ydinaseiden, kemiallisten aseiden ja biologisten aseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen estämiseen Lähi-idässä sekä Lähi-idän joukkotuhoaseista vapaaseen vyöhykkeeseen ja alueelliseen turvallisuuteen tai kehitteillä oleviin teknologioihin.
- ne Lähi-idän tutkijat ja toimijat, jotka pyrkivät seuraamaan ja ymmärtämään alueen, sen valtioiden ja sen väestön nopeasti muuttuvaa dynamiikkaa, muuttuvien liittoutumien ja voimavarojen vaikutuksia alueen turvallisuuteen sekä mahdollisuuksia ehkäistä ja lieventää jännitteiden ja konfliktien sekä aseiden leviämisen nykyisiä ja tulevia syitä.

Hankkeen aikataulu

Hankkeen odotetaan alkavan vuoden 2023 jälkipuoliskolla ja jatkuvan 36 kuukauden ajan. Sen odotetaan päättyvän heinäkuussa 2026. Hankkeen loppuraportti ja rahoituskertomukset laaditaan vuoden 2026 lopussa.

Hankkeen hallinnointi ja valvonta

Hanke toteutetaan YK:n aseriisuntatutkimusinstituutin (UNIDIR) alaisuudessa. UNIDIR on YK:n puitteissa toimiva itsenäinen laitos, joka perustettiin vuonna 1980 tekemään riippumatonta tutkimusta aseidenriisunnan ja siihen liittyvien ongelmien sekä erityisesti kansainvälisen turvallisuuden aloilla. Se sijaitsee Genevessä ja on maailmanlaajuisesti tunnettu pitkäaikaisesta asiantuntemuksestaan joukkotuhoaseita koskeissa kysymyksissä ja merkittävästä institutionaalisesta muististaan ja arkistoistaan, jotka koskevat aseidenriisuntaan liittyviä prosesseja, mukaan lukien ydinsulkusopimus ja ydinaseettomat vyöhykkeet eri puolilla maailmaa, sekä huomattavasta julkaisuhistoriastaan. Nämä kaikki ovat julkisesti saatavilla verkossa maksutta.

UNIDIRin tehtäviin kuuluu tärkeänä osana eri asiantuntijoiden välillä aseidenriisuntaan liittyvistä kysymyksistä – joukkotuhoaseita koskevista kysymyksistä uusiin ja kehitteillä oleviin aseteknologioihin – käytävän epävirallisen vuoropuhelun koolle kutsuminen ja helpottaminen. UNIDIRilla on näin ollen laaja verkosto, johon tukeutua, ja kokemusta kokousten järjestämisestä Genevessä ja muualla sekä kokemusta yhteenvetöjen laadinnasta ja seurantatoimista.

UNIDIRia johtaa johtokunta, joka toimii myös aseidenriisunnan neuvoa-antavana komiteana ja jolle UNIDIRin johtaja raportoi. Johtokunta kokoaa yhteen eri puolilta maailmaa peräisin olevia eri alojen asiantuntijoita, jotka kaikki toimivat sen puitteissa yksityishenkilöinä ja jotka tapaavat kahdesti vuodessa tarkastellakseen UNIDIRin toimien sisältöä ja rahoitusta. Johtokunta raportoi toiminnastaan vuosittain YK:n pääsihteerille. UNIDIRin johtaja vastaa UNIDIRin organisaatiosta, johtamisesta ja hallinnosta, myös sen tutkimustuloksista sekä rahoitus- ja hallintomenettelyistä.

UNIDIR on itsenäinen organisaatio, mutta se noudattaa YK:n varainhoitoa koskevia sääntöjä ja määräyksiä, ja sen varainhoidon tarkastaa YK:n tilintarkastuslautakunta. Hankkeen kaikkia varoja hallinnoidaan Umoja-ohjelman avulla ja ne tarkastetaan neljännesvuosittain. UNIDIR raportoi yksittäisten hankkeiden edistymisestä ja rahoituksesta asianomaisille tuenantajille vähintään vuosittain ja enintään neljännesvuosittain riippuen kunkin tuenantajan vaatimuksista.